

განმარტება

ყოველივე ეს ავალეს სამინისტროებსა და უწყებებს, პარტიის სიალი, სამხარეო კომიტეტებსა და რესპუბლიკების კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტებს პრეტერაქტულ სამართლებრივ საქმიანობის დროს გამოეხატა ახალი რეჟიმები, მაშინვე უფრო მაღალ მიხედვით დაიწყო. ყოველივე ეს გვეუბრება განსაკუთრებული კონტროლი დაუფრესთ სწორედ იმ უბნებს, სადაც რესურსების ნაყოფიანობა გამო ხარვეზებს და სიმძლავრე გვაქვს.

ფიქრობ, ცენტრალური კომიტეტის წევრები მხარს დაუჭირეს საკითხის ასეთ დაყენებას. (ტაშ.)

გ. ა. ლენინის სიტყვებით რომ ვთქვათ, საქართველოში მთელი მოთხოვნა, მთელი დაყენება, მთელი შეუპოვრობა, მთელი სისტემატურა შრომის, მთელი ორგანიზაციული და ადმინისტრაციული ოსტატობა დიდი მასშტაბით (გ. ა. ლენინი, თბზ., ტ. 30, გვ. 489). მამ მთლიან, გამოქმედით ლენინურად. (ხანგრძლივი ტაშ.)

რამდენად დიდად ჩვენი შესაძლებლობანი, რა ძალა აქვს პარტიის ორგანიზაციულ მუშაობას, ამას დამაჯერებლად გვიჩვენებს მიმდინარე, 1976 წლის მკაუხუთწლიის პირველი წლის გამოცდის დროს.

როგორც ვიცით, ეს წელიწადი რთული პირობებში დაიწყო. ჩვენი გეგმებზეც, საქმის ფაქტურ მდგომარეობაზეც ბევრად ახლენდა გავლენას მარშანდული გეგმის შედეგები. გაითვალისწინა რა ეს, ცენტრალურმა კომიტეტმა განახორცილა ეკონომიური და ორგანიზაციული-პოლიტიკური ოპონიციონალი მთელი ოსტატობა, რომლებიც უნდა გააქტიურდეს სამეურნეო ორგანიზაციის საქმიანობა, დარსწამის შრომისთვის საგეგმო დაგეგმვაშია მთლიანად და გადგება მთელი წარსულისათვის.

ამის შედეგად მიმდინარე წლის ცნარევეში სამრეწველო პროდუქცია 4,3 პროცენტით გაიზარდა, წლიური გეგმა 4,3 პროცენტით დასრულდა. ვადაპირებით შესრულდა „ბ“ გეგმის დარგებში წარმოების ზრდის გეგმა. გამოწვეულია მოლოდინებით მანეთის ზეგავითი სამრეწველო პროდუქცია.

ნება მივბოძებ პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სახელით გამოვქვეყნებ მტკიცე რეზოლუციას, რომ შევალდებინო და მშენებლობა, მეცხოვრებინო და მშენებლობა, ფიქრები და კვების მრეწველობის მუშაკები, მანქანათმშენებლობა და ქიმიკოსები, ენერგეტიკოსები და ტრანსპორტის მუშაკები, — სოციალისტური ინდუსტრიის ყველა მუშაკი შევალდებინო განამტკიცოს მიმდინარე წლის წარმატებით და ყიდვე უფრო სწრაფად იარის წინ ახალი შრომითი გამოწვევების მოსაპოვებლად. დიდ ქუბის იმსახურებენ სოფლის მეურნეობის შრომელები, რომლებმაც ხუთწლიანი დასაწყისი შესანიშნავი წარმატებით აღიზარეს. (ხანგრძლივი ტაშ.)

პარტია, სამხრუხავი ბევრი რამ იყო: გაქიანურებული ზამთარი, ცივი გაზაფხული, კოცისპირული წვიმები მოსავლის აღების დროს. მაგრამ აღმართები სულთ არ ეცემოდნენ, გვირუღად ირჩებოდნენ, ყოველ ორგის ხმარობდნენ, რომ კარგი მოსავალი მიეწიათ, და მათ გაიმარჯვეს. (ტაშ.)

საბელმწიფო ბელელებში უკვე დაბინავებულია დაბლობებით ხუთ მილიარდ-ნახევარი ტონა პური. დღეისათვის გასულია 21 მლნ ტონაზე მეტი მარცხვლული. მოსავლის აღება გრძელდება. შეიძლება ჩაითვალოს, რომ ან უშუალოდ მივუახლოვდებით რეკორდული 1973 წლის მაჩვენებლებს, ან შეიძლება გადავაჭრებთ კიდევ მას. ეს უდიდესი გამარჯვება! (ხანგრძლივი ტაშ.)

მოსავლის წარმატებით აღებაში დიდი როლი შეასრულა ყუბანელ მხეწელ-მეცხველთა ოპიციონერებმა. მათს სახელოვან თანხმობას ფართოდ დაუჭირეს მხარი რესპუბლიკებში, მხარეებში და ოლქებში.

სამ მილიარდ ფუთზე მეტი მარცხვლული დაბინავდა სამშობლოს ბელელებში რუსეთის ფედერაციის კოლმეურნეობებში და სამბუთა მუშურნეობებში. მინდა განსაკუთრებით აღვნიშნო ორგანიზაციის, ვოლკარდის, სარტაგის, როსტოვისა და ბევრი სხვა ოლქის შრომელები მიღწევები. (ტაშ.)

მილიარდ ასარმოცდათ მილიონ ფუთზე მეტი მარცხვლული მიიყიდა სახელმწიფოს ყაზახეთში. მიღწეულია ახალი მიწა, რომლითაც რესპუბლიკის შრომელებს სამართლიანად შეეძლოთ იამყარონ. (ტაშ.)

დარწმუნებული ვარ, რომ ყაზახეთს თავბრუს არ დაახვევს ქება და ტაშით. რესპუბლიკის შემდგომი ზრდის უდიდესი არეზონანსი აქვს. ალმა-ათაში აქტიურად თანაბრად მის გამო ფრად სერიოზული სჯა-ბასის გვიმართა. და ამ სჯა-ბასს მართა ყაზახეთის პრობლემათა რიდი აქვს დამოკიდებულება.

900 მილიონ ფუთი მარცხვლული მისცეს ქვეყანას უკრაინის კოლმეურნეობებში და სამბუთა მუშურნეობებში. მნიშვნელოვანი გადამჭრებით შესრულდა პურელების შესყიდვის გეგმა ბელარუსში, ბალტიისპირეთის, ამიერკავკასიისა და შუა აზიის რესპუბლიკებში.

დღეს თამაშად შეგვიძლია ვთქვათ, რომ 1976 წლის პურისათვის ბრძოლა მოვიგეთ და ღირსეულად მოვიგეთ. (ხანგრძლივი ტაშ.) მისი გმირები არიან მოწინავე კოლმეურნეები და სამბუთა მუშურნეობების მუშაკები, ჩვენი მექანიზატორები, სამბუთა არმიის მეთაურები, რომლებიც სოფლის შრომელებს ეხმარებოდნენ, პარტიული, კომკავშირული და სამბუთა მუშაკები — მოსავლისათვის ბრძოლის დაუცხრომელი ორგანიზატორები. მისი გმირები არიან ყველა მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკის შრომელები. პლენუმის მაღალი ტრიბუნლიდან მინდა ყველას გულთბილი მადლობა გადაუხადო. გამალობთ დიდი პურისათვის! (ტაშ.)

მოწვეულია შაქრის ჭარბის კარგი მოსავალი. ხარკოვლებისა და ვორონეჟების მოწოდებით ქვეყნის მექანიკლებმა თავდადებულად შრომის ნიშნები გვიჩვენეს.

გვახარებენ უზბეკეთის, თურქმენეთის, ტაჯიკეთის და აზერბაიჯანის, ყაზახეთისა და ყარაღეხეთის მექანიკები. დარწმუნებული ვარ, რომ ყოველ გადავაჭრებთ რეგიონის მიწას. მაგრამ არც ეს არის ზღვარი. დარწმუნებული ვარ, რომ კიდევ ახალ რეკორდებს დავამყარებთ. (ტაშ.)

სავალისძვლოა, რომ მოსავლის აღების პარალელურად მტკიცე საფუძვლიანი ყუბანა მომავალი წლის კორინსულს. შარშინდელთან შედარებით თითქმის ხუთი მლნითი კვტრატით მეტ ფართობზე დაითესა სამშობლო გამო კულტურები, ბევრი შრომა მოიხსა, კოლმეურნეობები და სამბუთა მუშურნეობები უკეთ არიან უზრუნველყოფილი თესვით.

სწრაფად დაიწყო მცხოვრელობისათვის. მაგრამ ახლა მდგომარეობა თანდათან უკარგესდება. იზრდება პირტუციის სულაობა. წარმატებით დასმულა უხეში და წვიხანი საკვები. ბევრ მუშურნეობაში შექმნილია ფურცლის საღებავი გარდასმული ფონდები. ეს სასარგებლო, საჭირო საქმეა. მხოლოდ ასე ვგვხდით ხორცის რიხის და მეცხოველეობის სხვა პროდუქტების წარმოების უფრო მაყარსა და დინამიკის.

ამრიგად, ხუთწლიანი კარგად დაიწყო. 1976 წლის სამეურნეო რიგში უზრუნველყოფის პარტიის მიერ, დასახული ამოცანების შესრულება. ეს არის პარტიის კოლმეორი, არამედ აგრეთვე დიდი პოლიტიკური წარმატება. (ტაშ.)

წარმატება რომ შევიწინააღმდეგოთ, დამკრძალვად უნ-

და დავამთავროთ შედეგად, ახსნავენ, მივალდებით, რომ წლის შედეგები კარგი იყოს როგორც რაოდენობრივი მაჩვენებლებს, ისე პროდუქტების ხარისხის, წარმოების ეფექტიანობის თვალსაზრისითაც.

ეფექტიანობა და ხარისხი. ეს არის სიტყვა ახლა მთელი სამეურნეო საქმიანობის დევიზი ვახდ. ისინი, რომლებიც მოგვანებენ, გამოხატავენ სახალხო მეურნეობის განვითარების ახალდღელი ეტაპის ობიექტურ მოთხოვნებს.

ბრძოლა ეფექტიანობისა და ხარისხისათვის ნიშნავს, რომ ყოველი სამბუთა დამაინი, ყოველი შრომითი კოლმეორი უნდა იფრუოდეს უმალესად შრომის ნაყოფიერებისათვის, მკაცრად იცავდეს საწარმოო დისციპლინას და მომჭირნეობის რეჟიმს, დღითადად აუკმაზონებდეს თავისი მუშაობის ხარისხს, პროდუქტების ხარისხს.

ბრძოლა ეფექტიანობისა და ხარისხისათვის ნიშნავს, რომ თითოეული ხელმძღვანელი და სპეციალისტი მოვლუა ვეღვლებდეს მუშაობის ლენინურ სტესს, მარტვის ლენინური მეთოდები, ამკვიდრებდეს წარმოების დაგეგმვისა და ორგანიზაციის თანამედროვე მეთოდებს, იყოს მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის აქტიური გამარჯვებული.

ბრძოლა ეფექტიანობისა და ხარისხისათვის ნიშნავს, რომ თითოეული კომუნისტი, თითოეული პარტიული ორგანიზაცია ყოველნაირად ახალსდებს და ავრცელებდეს ნაშრომად საქმიან და სასარგებლო თათხობებს, მტკიცედ აღმოფხვრიდეს ყოველივე იმის, რაც ხელს უშლის შემოქმედებით აზრის განვითარებას, ნოვლორობას, ხელს უშლის ჩვენი წინსვლას.

ძირითად ყურადღებას მივაქცევით რა ეფექტიანობა და ხარისხი, ჩვენი ვიდეოებში მთავრ ხუთწლიანი მანიძილე ვადავითოთი ეკონომიური ზრდის წყაროები, ვადაუზმობით ეკონომიკის შეუთანწიერება და ამით კარგი ნიდაგი მოვუზარდოთ მნიშვნელოვან წინსვლას ობიექტურად წლებშიც. ასეთი მიდგომა, კერძოდ, გამოხინარობის თხუთმეწლიანი პერსპექტივის უკვე არსებული მინახანებლად.

თხუთმეწლიანი გეგმის პროექტი ითვალისწინებს ბევრ ღონისძიებას ხარისხისა და ეფექტიანობის პრობლემის გადაწყვეტისათვის. ამისთან უკვე ბევრი რამ ვაკეთდა.

ჩვენ გვაქვს ამ საკითხებისადმი კომპრომისი პარტიული, წარმატებულ საქმიანი მიდგომის შესანიშნავი მაგალითები.

მე უკვე არაერთხელ აღინიშნავს მოსკოვის ლხაჩივის სახელობის საავტომობილო ქარხნის დადებითი გამოცდები. წარმოების კარგი ორგანიზაციის მაგალითი შეიძლება იყოს ვაგოთაიხემა „სუტლინი“. ვასულ ხუთწლიანი მანიძილე ფონდსუკვება ვაგოთაიხემაში გაიზარდა 54 პროცენტით, პროდუქციის თვითღირებულება კი შემცირდა 29 პროცენტით.

ხარისხისწინააღმდეგობის პროდუქტის 80 პროცენტზე მეტს უშვებს ბაქის ქარხანა „აზუტეკორსინსაბა“, პროდუქტის თითქმის 79 პროცენტზე — კამენეც-პოლოდსკის კაბოლი ქარხანა, 73 პროცენტზე მეტს — ლუბინოვოს თომავალსაშენებელი ქარხანა. ბევრ შემთხვევაში ეს არის იმის შედეგი, რომ მთელი რიგი სამინისტროები გადავიდნენ რამდენ მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის მართვის ახალ მეთოდებზე.

საწარმოო სიმძლავრეების გამოყენებაში მაღალი მაჩვენებლები მოპოვდა მაგნიტოგრუსკის მეტალურგიული კომბინატის კოლმეორებმა. დარგში უმაღლესი შრომის ნაყოფიერების მაჩვენებელი ვაგოთაიხემა „ყარაღანდაქიანა-ზირის“ მექანიკებმა.

ჩვენმა პარტიულმა ყრილობებმა განსაკუთრებით ყუვედ დასვეს წარმოებასთან მეცნიერების კავშირის განმტკიცების ამოცანა. როგორც მეცნიერებმა, ისე წარმოების მუშაკებმა დიდი მუშაობა გაახატეს ამ ამოცანის პრაქტიკულ გადაწყვეტისათვის. ბევრ რამეს აკეთებენ სამბუთა კავშირის მეცნიერებთა აკადემია და რესპუბლიკური აკადემიები.

მაგალითად, უკრაინის მეცნიერებთა აკადემიამ შექმნილია და წარმატებით მოქმედებენ მთელი რიგი კომპლექსები, რომლებიც აერთიანებენ სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტებსა და სამრეწველო საწარმოებს. ამას ხელს უწყობს უკრაინის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის, აგრეთვე კიევის, ლვოვის, დნეპროპეტროვსკისა და სხვა ოლქების პარტიული ორგანიზაციის მინახანდახული საქმიანობა.

წარმოებასთან მეცნიერების კავშირის გამტკიცების კარგი მაგალითებია შიეიჩის მოსკოვში. დედაქალაქის რეასპუბლიკის სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტი და საკონსტრუქტორთა ბიურო სამრეწველო საწარმოებთან შემოქმედებით თანამეგობრობის ხელშეწყობისათვის საფუძველზე ახორციელებს სხვადასხვა სამუშაოს პროდუქციის წარმოების მართვის სრულყოფისათვის, ხარისხის გაუმჯობესებისათვის.

მრავალი დადებითი მაგალითის მოყვანა შეიძლება. მაგრამ, ამხანაგებო, ყველას კარგად მოგახსენებთ, რომ საქმე ყველან რიგზე ვერ არის. აბიტომ უდიდესი სპეციალისტი, რომ უკვე ხუთწლიანი დამტესს ყურადღებით ვადაწარმოებთ, თუ როგორ ყუვეტს ეფექტიანობისა და ხარისხის საკითხებს თითოეული სამინისტრო, თითოეული ვაგოთაიხემა და საწარმო, უფრო ენერგიულად გამოვალდინათ ხელსულებელი რეჟიმები, უფრო ფართოდ ვავრცელოთ საუკეთესოთა გამოცდილება, დავგვიმართო ჩამორჩენილს შექმნილი ჩამორჩენის დასაცავი.

აბიტომ, შეიძლება, ასე ჩამოვავალდინოთ ამოცანა: უნდა ვისწავლოთ უფრო ეფექტური მართვა ეფექტიანობის ამოღებისათვის. (ტაშ.) ეს შესაძლებლობა მოგვეცემს მნიშვნელოვანი ვადავითო ხარისხისწინააღმდეგობის პროდუქტის გამოშვება — არა ორჯერ, როგორც ეს ხუთწლიანი გეგმის პროექტით არის დასახული, არამედ ვადავითო მეტე ოფნობით. ამას მოჰყვება უფრო მაღალი მაჩვენებლები ფონდსუკვებას გადაღებისა და მატერიალური ტევადობის შემცირების მხრივ. ეს, სამბოლო ანგარიშით, შესაძლებლობას მოგვცემს ვადავითო დროსაგალობრივი შრომის ნაყოფიერების ზრდის ტემპს და ამ მიჩვენებულ ვადავით არა პროექტით ვადავითისწინებულ ქვედა, არამედ ძირითადი მიმართულებების ზედა დონეზე.

წამოყენა რა ეს ამოცანა, ცენტრალური კომიტეტი იმდენ ამყარებს მთელი პარტიის, ყველა პარტიული ორგანიზაციის სრულ მხარდაჭერაზე. (ტაშ.)

მხედველობა უნდა ვიფიქროთ, რომ საერთო მოთხოვნა — ევაბილით ეფექტიანობა და ხარისხი — სხვადასხვანაირად ხორციელდება მუშაობის სხვადასხვა უბანზე. ჩვენმა კოლმეორეობმა აზროვნება მაქსიმალურად კონკრეტულად უნდა იყოს. აბიტომ მინდა თქვენს ყურადღებას შევაქცეოთ რამდენიმე პრობლემაზე, რომლებსაც პირველ რიგში აყენებს სახალხო მეურნეობის განვითარების მთელი მსვლელობა.

ერთ-ერთი ასეთი პრობლემა, და უნდა ითქვას, ცენტრალური, — ეს არის კაპიტალური შენელებობა. გეგმაში შეტანილია უზარმაზარი მოცულობის სამუშაოები. ამასთანავე ძირითადი ფონდების ამოქმედების ტემპი აღემატება კაპიტალურ დაბანდებითა ზრდის ტემპს. იცვლება კაპიტალურ დაბანდებითა სტრუქტურა: თუ ხუთი წლის მანიძილე სახელმწიფო კაპიტალური დაბანდებითა სამრეწველო მშენებლობაში, დაახლოებით ერთი მესამედით გაიზარდება, მაშინვე საწარმოების ტექნიკური განახლებისა და რეკონსტრუქციისათვის გამოყოფილი მათი რესურსები გადაიღდება თითქმის 64 პროცენტით.

სწორედ ეს არის უმაღლესი ეფექტიანობისათვის XXV ყრილობის მიერ დასახული დებულების კონკრეტული ხორცშესხრა.

შეიკრძეს დაუმათავრებელი მშენებლობის მოცულობა, სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოთა ვადები და დობილებები, რაც შეიძლება მალე მოხდეს მოქმედი სიმძლავრეების რეკონსტრუქცია — ან რას გვისახავს ხუთწლიანი გეგმა.

მაქსიმალური ენერგია უნდა მოვახმაროთ იმას, რომ დეკაქართო მსხვილი სამრეწველო კომპლექსების მშენებლობა — მათ დროულ ამოქმედებულ ხომ გადაწყვეტილებას არის დამოკიდებული ბევრი უმნიშვნელოვანების სახეობის პროდუქციის წარმოების გეგმის შესრულება.

ხუთწლიანი სამშენებლო პროგრამა დადასტურდა. ახალი ფონდების ამოქმედების მოცულობა წლებში მიხედვით ვადავითება. ეს ნიშნავს რომ დროის ფაქტორი ძირითადი ხდება და ზოხინის დრო იღარ არის, რომ უკვე ხუთწლიანი სტარტზე უნდა ვიმუშაოთ სრული უკუგებით. ეს უნდა ვადავითოთ წინააღმდეგოთ თითო მშენებლებმა, ისე უნდა ვადავითოთ წინააღმდეგოთ მშენებლებმა, ყველამ, ვისზეც დამოკიდებულია მშენებლობის ვადები და ხარისხი.

სხვა კავშირის მინისტრთა საბჭომ უნდა შეიმუშაოს 1977 წელს კაპიტალური მშენებლობის დაგეგმვისა და დადინების ახალი მეთოდებზე ვადავითის საჭირო ორინსიტიანობა. სამშენებლო ორგანიზაციით საქმიანობა უნდა შეფასდეს დამოუკიდებელი და შემოვლელისათვის ვადავითებში მზა ობიექტებისა და ასამუშავებელი კომპლექსების მიხედვით, დროა წესრიგი დავადავითო ჩვენი სამეურნეო საქმიანობის ამ დინამიკულად სტეროზი.

მიგმობათ რა მშენებლობა მრავალმილიანია არმის, ვეინა ვეითარია მათ: სამშენებლო ელს, რომ თქვენ უჩვენებთ ორგანიზებული შრომის მაგალითებს და პირადად შეასრულებთ საგეგმო დავალებებს. იმაზე, ამხანაგებო, თუ როგორ იმუშავებთ, ბევრად იქნება დამოკიდებული მთელი ხუთწლიანი ბედი. რაც დავადავითა, დროულად უნდა ამოქმედდეს! (ტაშ.)

ხუთწლიანი მეთორ დინამიკულად ვადავითა ის არის, რომ ვადავითოთ სახალხო მეურნეობის ისეთი საზარა დარგების ეფექტიანობა, როგორც არის მომზადებული მრეწველობა, ენერგეტიკა და მეტალურგია.

ამ დარგების განვითარებაში იქნა მიღწეული საყოველთაო ცნობილობა — ბევრი მაჩვენებელი მსოფლიოში პირველ ადგილზე ვადავით. მიუხედავად ამისა, ეკონომიკის უდიდესი მასშტაბი, მისი განვითარების დინამიკის მოთხოვნა სულ უფრო დიდდას ნედლეულს, სათბობს, ენერჯიას, ლითონს. გეგმაში დასახულია მათი წარმოების მნიშვნელოვანი ზრდა.

მაგრამ მოთხოვნილება უფრო სწრაფად იზრდება, ვიდრე რესურსები. აბიტომ იმდროულად ვართ, ერთი მხრივ, შემოღობოთ ხარჯის მკაცრი კონტროლებები, დავიკეთო მომჭირნეობის უმკაცრესი რეჟიმი, მეორე მხრივ კი დამატებითი ვადავითები მივუტოო წავითებს, ვახსია, ქვანახშირის, ფოლადის, ნავლინისა და ფერადი ლათონების წარმოებას.

მაგრამ ნედლეულსა და სათბობზე, ენერჯიასა და ლითონზე მეურნეობის მზარდი მოთხოვნილებების შეუფერხებლად დასაყოფილებს პრობლემა — მარცხვლიანი ვადავითებში, მათი წარმოების შემდგომი ვადავითებისათვის ერთად, მიმეც ინდუსტრიის ყველა დარგის ეფექტიანობის ვადავითების დიდ დინამიკებას მოითხოვს.

ჩემი აზრი რომ ვანგმართო, მაგალითად მოვიყვანო ლითონი, ლითონი არ ვუკუთვალა მანხინაც, როცა ვადავითო 50 მილიონ ტონა ფოლადის, არ ვუკუთვალა ახლაც, როცა ვადავითოთ თითქმის სამჯერ უფრო მეტს. ამ პრობლემის გადაწყვეტა მართლ წარმოების რაოდენობრივი ზრდის გზით სწორედ არ იქნებოდა და მკაცრი დავადავითებოდა სახალხო მეურნეობას. სწორედ აბიტომ უპირატესი მნიშვნელობა ენიჭება საქმის ხარისხობრივ მხარეს, დარგის ეფექტიანობის ამაღლებას. აქ კი უზარმაზარი რეზერვები ვადავით.

პრობლემის მეთორ, ასევე ძალიან არსებითი მხარეა ლითონის მომჭირნეობა დარგებში, რომლებიც მისი მთავარი მომხმარებლები არიან. ასეთი მომჭირნეობა შეიძლება და კიდევც უნდა იყოს უზრუნველყოფილი ლითონის დამამუშავების უფრო სრულყოფილი ტექნოლოგიის, მანქანების კონსტრუქციების შემსუბუქების, ნარჩენებისა და წუნის ვადავითი შექმნების, წარმოებაში ლითონის ეკონომიურად ეფექტიანი შემცველების ფართოდ დანერგვის გზით.

ახლან პარტიის ცენტრალური კომიტეტის დავალებით დამუშავდა უნდა ვადავითო მეტალურგიის განვითარების შესახებ საკითხური დავადავითების შემუშავება. მხედველობაში ვადავით ლითონის პრობლემის გადაწყვეტის კომპლექსური პროგრამის მომზადება და განხორციელება. უნდა დაიარსებოდეს და დადგინდებოდეს მომზადება და მათი განხორციელების უზრუნველყოფა.

ახლა სოფლის მეურნეობის შესახებ. მთავრ ხუთწლიურ დეკონომიკის ამ უბანს მეტი ყურადღება ეთმობა. მთავარი ვანგმარტოცა და ვანგვითარით წარმატებანი მარცხვლული წარმოებაში. ჩვენი ცენტრალური ამოცანა ხუთწლიანი დამლევისათვის მივალდით 235 მილიონ ტონა მარცხვლული მიწის. ამისათვის ყოველნაირად უნდა ავადავითოთ მოწოდებების კულტურა: ვადავითებოთ სათესი ფართობების სტრუქტურა, უფრო ენერგიულად ვიმორტოთ მოსავლიანობის ვადავითებისათვის, მეტი დაეთესოს სამშობლოში კულტურები, უკეთ გამოვიყენოთ მერფრესი კულტურები, — ბორიჯი, სიმინდი, ფეტვი, სოია, სორჯი და სხვები.

თუ თქმა უნდა, ქვეყნის მოთხოვნილებანი მარცხვლული არ იფარავლება. საჭიროა კვლავც ვადავითოთ ბამბის, სელის, შაქრის ჭარბის, მესუსპროდის, ბოსტნეულის, ხილისა და მიწათმოქმედების სხვა პროდუქციის წარმოება. და, რაც განსაკუთრებით საჭიროა, უფრო მეტი, მნიშვნელოვან მეტი უნდა ვადავითოთ მეცხოველეობის პროდუქტები, უფრო სწრაფად დავადავითოთ სმენელები ხორცისა და რძის პროდუქტებით მოსახლეობის მომარტებაში.

ბუნებრივია, დღეს სოფლის მეურნეობის წინაშე დასახულ ყველა ამოცანას ვერ შევხებით. ბევრ მათგანზე ასე თუ ისე წინააღმდეგ ვილაპარაკოთ. ყველაზე აქტუალურ საკითხებზე პოლიტიკურად მიიღო მთელი რიგი ვადავითებები. მათ თქვენ იცნობთ.

ამ პლენუმზე მინდა კვლავ აღვნიშნო, რომ თანამედროვე ტექნოლოგიის მეურნეობის შემდგომი აღმავლობის პრობლემა, უწინარეს ყოვლისა, არის მისი ეფექტიანობის ამაღლების პრობლემა. ყველაზე ფართოდ თვალსაზრისით, საერთო ამოცანა შეიძლება ასე ჩამოვალდინოთ: ვანგმართო, ყარითიანად გამოვიყენოთ სოფლის მეურნეობისათვის სახელმწიფოს მიერ გამოყოფილი უზარმაზარი რესურსები, ვადავითოთ სოფლის მეურნეობის მანქანალურ რესურსებს, ვადავითოთ მისწავლით ვანგმართო მანქანალურ რესურსებს ყოველ მჭერტარზე, ყოველ დაბანდებულ მანქანზე, ყოველ ტონა სამეურნეო.

ავიღოთ მიწებში მელონობა. ხუთწლიანი გეგმით მისთვის გამოყოფილი ორმოც მილიარდ მანეთზე მეტი — იმდენი, რამდენიც ათვისებული იყო ერთი უკანასკნელი ხუთწლიანი მანიძილე ერთად. ასეთი მასშტაბი, ასეთი კოლოსალური პროგრამები ვერ კიდევ არ ყოფილა მსოფლიო პრაქტიკაში. ამით ჩვენ შევადგინა ვანამყოფი.

დიდი ნახარები მომზადდება მარცხვლული ვარან-

ტირეული წარმოების ცენტრალური შენახვის ცოლოვანი პარტიის, მიწების ვადავითების არადავითებისადმი ზოხინა, ორგანიციის ვადავითებისათვის ქრისტიანთა შუა აზიის რესპუბლიკებში სამხრეთ უკრაინისა და სხვა რაიონებში.

საგებობა ცხადია, რომ, როცა მელონობისათვის უზარმაზარი სახარებს გამოყოფის, სახელმწიფოს უფლება აქვს მოელოდეს, რომ სარწყავი და ამომარბობი მშენებელი მიიღებს პროდუქციის შესახების მატებას, რომ ვადავითებულა მისი ხარისხი. ეს უნდა დავუხსნათ მინდა ვადავითებ, ამას უნდა დავადავითოთ წყალსამეურნეო და სამიწათმოქმედო ორგანიზების მთელი მუშაობა.

საბოლოო ეფექტი უნდა განსაზღვროს სოფლის მეურნეობის ეფექტიანობისა და ჩვენი მიდგომებიც. პირველ პლანზე აქაც უნდა დავადავითოთ ტრაქტორების, მანქანებისა და მოწყობილობის ხარისხი, მათი კომპლექსური მიწოდება, სოფლად მექანიზატორთა მომზადება და შენარჩუნება.

(გაგრძელება)

ლონისძეებმა მწკობრი სისტემას, რომელიც საშუალებას მოგვცემს უზრუნველყოთ აგრისამართული კომპლექსის ყველა დარბაზი, ამ კომპლექსში შემაჯავლო ყველა საწარმოსა და ორგანიზაციის ზუსტი ურთიერთმომედგობა. დღეა ჩვენი ქვეყანაში სასურსათო საქმის მართვის გადაჭრით სრულყოფის საკითხი. პარტიის ცენტრალური კომიტეტის დავალებით აშუაბად მიმდინარეობს მუშაობა ამ საკითხების გადაწყვეტის გზების განსაზღვრისათვის.

ხალისი, ბისტრუხულისა და სხვა ისეთი პროდუქციის წარმოებისა და შენახვისათვის, რომელიც მალე ფუჭდება, შეიძლება საჭირო გახდეს შექმნილი ახალი ორგანიზაციული ფორმები, განვითარებული დამამუშავებელი ორგანიზაციითა და გადაამუშავებელი საწარმოს მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა. ასეთი გამოცდილება აქვთ მოსადავით, უკრაინაში, შუა აზიაში, აზერბაიჯანში, საქართველოში, ჩრდილოეთ კავკასიაში. მეტი ქმედითი საქმეობითაა მოზარდობა და აგრისამართული კომპლექსების საფუძველზე ბისტრუხულისა და ხალისის წარმოების სპეციალიზაციისა და კონცენტრაციის ღონისძიებანი. ამ დიდმნიშვნელოვან საქმეში უკეთესი და გამოყენებითი სამომხმარებლო კოაპერაციის შესაძლებლობანი.

ამრიგად, სოფლის მეურნეობის წინაშე დიდი ამოცანები დგას. ნება მიბოძეთ გამოეთქვა რწმენა, რომ სოფლის მეურნეობის ყველაფერი იღონებენ, რათა მაღალი მიწეუბებით აღნიშნონ 1977 წელი და მთელი ხუთწლიანი (ხანგრძლივი ტაში).

როგორც ვახსენებ, ყრილობაზე მკაცრად და მომთხოვნით იქცა, რომ საჭიროა მტკიცედ გადავწყვიტოთ სახალხო მონარების სამარეველო საქმიანობის წარმოება. ნათქვამს ალარ გავიმეორებ, ოღონდ უწინარეს ყოვლისა აღვნიშნავ, რომ გეგმის პროექტში ჩაწერილი „ბ“ ჯგუფის დავალებანი ჩვენი მინიმალური მიზანია.

ეს საჭიროა შევასწავლოთ, რადგან განვლილ ხუთწლიან 19 სამარეველო სამინისტროს „ბ“ ჯგუფის პროდუქციის დავალებანი მხოლოდ 5-მა შესრულა. ეს არ უნდა განვიმეორდეს. უფრო მკაცრად უნდა მოვეთხოვით მინისტრებს სახალხო მონარების საქონლის წარმოების გეგმების შესრულება.

მონარების საკვების გამოშვები დარგების ღირსების საქმეა გადავარბონ სავეგმო და დამატებითი დავალებანი. ყველა ვაგვარა, ამხანაგებო, რომ ამ დარგების მუშაკები წარმატებით გადაწყვიტენ პარტიის მიერ დასახული ამოცანის. (ტაში).

„ბ“ ჯგუფის დარგებში განსაკუთრებით დიდი პროდუქციის ხარისხის ამაღლების რეზერვები. ეს შეეხება არა მარტო ფესხანკის, ტრაქტორისა და სამარეველო მარეველოების ნაწარმს, არამედ ხანგრძლივი სარგებლობის ბევრ საქონელსაც.

და ხარისხი მარტო იმას კი არ ნიშნავს, რომ ეს თუ ის ნაწარმი გაძლე იყოს; აქ იგულისხმება აგრეთვე გაყვობა, ფსონი, მოლა, ეს ნიშნავს, რომ სერვისი იზრდება უნდა გაუმჯობესდეს სახალხო მონარების საქონლის წარმოების დავალებანი. იგი ვადაცლებით მოქონდა უნდა გახდეს, მარგნობრივ რეაგირებულ მოხმარებელთა გეომეტიკისა და მოთხოვნილებების ცვლილებებზე.

მეორე მომწიფებული ღონისძიება — გადაწყვიტოთ საკითხი სახალხო მონარების საქონლის წარმოებაში ხარისხის სტრუქტურების შესახებ. მწვეველ დავა ორგანიზაციული საკითხების. მსუბუქი მარეველოების სამინისტროსთან ერთად ასეთ საქონელს უშვებს სახალხო მეურნეობის ბევრი დარგი. ხალხი ჯერჯერობა კორდინაცია მათ შორის არ არის.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო ახლა ამზადებს წინადადებებს მასობრივი მონარების საქონლის წარმოების შემდგომი განვითარების შესახებ. ვფიქრობ, რომ ამხანაგებო საქონლის ფართოდ უნდა მიუღწეოდნენ მათ წინაშე დასახული ამოცანების, თავიანთი მუშაობის მიზნად გაიხადონ არა მცირე, ნაწილობრივი გაუმჯობესება, არამედ გადაწყვეტ ჰქონდეს მიაღწიონ სახალხო მონარების საქონლის წარმოებისა და მომსახურების მთელ სფეროში.

ეს საკითხი უფროსად დიდმნიშვნელოვანი, ჭეშმარიტად საპროგრამო როგორც სოციალური, ისე ეკონომიკური თვალსაზრისით. მიმდინარე ხუთწლიურ მას განსაკუთრებული აქტიულობა ენიჭება ჩვენი ენახვით ადამიანებს მიაღწიონ უფრო შრომისათვის, სავეგმო მარევენობის, შემდგომი გეგმების ვადაცლებებით შესრულებისათვის, ხოლო მთელ რიგ დარგებში — დამატებითი დავალებების განაღდებისათვის. ეს, ბუნებრივია, გვადავებს უკეთ დავადაყოფილი მოსახლეობის მოთხოვნები, უზრუნველყოფს მისი მზარდი შემოსავალი მიაღწიონ სოციალური მოხმარების საკმარისი რაოდენობითა და მომსახურებით.

კიდევ ერთი დიდმნიშვნელოვანი საკითხი, რომელზეც მინდა მივაყვარო პლენუმის მონაწილეთა ყურადღება, — ეს არის შრომითი რესურსების საკითხი. მუშახელზე მოთხოვნილება ჩვენში ვაიზრდება როგორც საწარმო, ისე არასაწარმო სფეროში. ამავე დროს იმის შორეულ შედეგებთან დაკავშირებულ დემოგრაფიულ ფაქტორთა მოქმედებას ოთხმოცათ წლებში მოპყვება შრომისუნარიანი მოსახლეობის ნაკადის მკვეთრი შემცირება.

შემქმნილი სოციალი მთელი სიმწვევით აყვებდა შრომითი რესურსების მომჭირების, უფრო აკადემიკური გამოყენების ამოცანას. მისი გადაწყვეტის მთავარი გზა შრომის ნაყოფიერების ზრდის დაჩქარება, უწინარეს ყოვლისა ხელის შრომის შექმნისათვის გზით არა მარტო ძირითად წარმოებებში, არამედ დახმარებელ დარგებში-გადამამუშავებელ და სარემონტო სამუშაოებზეც. ამ ამოცანის გადასაწყვეტად უნდა მოწოდებოდნენ მეცნიერთა და კონსტრუქტორთა შემოქმედებით ახლი, მას უნდა მივაყვაროთ გამოგონებულ და რაციონალურ პროტოტა ყურადღება, დავაყვინოთ იგი მანქანათმშენებლობის დარგების მუშაობის ცენტრში.

შრომითი რესურსების ფაქტორის, მათს მომჭირნედ გამოყენებას მეტი ყურადღება უნდა დავეთვოთ კაპიტალური მშენებლობის პროექტების შედგენისას. კარდების მოხილვისა და შენარჩუნებისათვის, განსაკუთრებით შორეულ რაიონებში, დიდი მნიშვნელობა აქვს მეტი ვიზრუნოთ ადამიანთა საზიანო, შრომისა და საყოფაცხოვრებო პირობებისათვის.

ამასთან, ამხანაგებო, განსაკუთრებით დიდი ყურადღება უნდა დავეთვოთ შრომის დისციპლინის მდგომარეობას. ჩვენში ჯერ კიდევ ბევრი, ძალიან ბევრია გაცდენები, დავიანებები, მოცულებები. ეს დიდ ბოროტებაა, რის გამოც გვეყარება მილიონობით კაცად. მის წინააღმდეგ საბრძოლველად უნდა დავრბინოთ ყველა პარტიული ორგანიზაცია, მთელი საზოგადოებრიობა.

ერთი სიტყვით, ამხანაგებო, მწვევა, ძველი საკითხები აქ ბევრი გვაქვს. ისინი რომ გადაწყვიტოთ, საჭიროა ყოველდღიური, სისტემატური მუშაობა ცენტრში და დეცენტრშიც.

მოკლედ საგარეო-პოლიტიკური ურთიერთობის შესახებ. ყურადღებამ: რომელსაც ცენტრალური კომიტეტი უკანასკნელ წლებში უთმობდა საგარეო-ეკონომიკური ურთიერთობის განვითარებას, გამოიღო ნაყოფი — პოლიტიკური და ეკონომიკური.

ამ გზის არც ამ ხუთწლიურ ველაობებში, ვთვალის-

წინებულა, რომ სოციალისტურ ქვეყნებთან ვაჭრობა ვაიზრდება 41 პროცენტით, ხოლო განვითარებული მრეწველობის მქონე კაპიტალისტურ სახელმწიფოებთან — 31 პროცენტით და მეტი. გეგმით აგრეთვე ვაჭრობის წინაშეულია შექმნას ბევრი სამრეწველო ობიექტი საკომპლექსო საფუძველზე.

მაგრამ, რაც უფრო ფართოდ ვავითარებთ საგარეო-ეკონომიკურ ურთიერთობას, მით უფრო მეტი მნიშვნელობა ენიჭება მისი ეფექტიანობის საკითხს. საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის მართვის სრულყოფას მიეძღვნა სკკ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს ამას წინათ მიღებული დავალებანი. მასში დასახული არსებულ ნაკლებობებთან აღმოფხვრის ღონისძიებანი სისტემა, დიდმნიშვნელოვანი დავალებანი ეძლევათ ცენტრალური სამეურნეო ორგანოებს. ცენტრალური კომიტეტი ამ საკითხს უზრუნველყოფს კონკრეტულ ვაჭრობას.

მე, ამხანაგებო, არ შემიძლია, და არც ვისახავდი მიზნად, მეუბნებოდა ყველა იმ ამოცანის შესახებ, რომლებიც ჩვენ წინაშე დგას ხუთწლიანი შესრულებისათვის ბრძოლის ყველა ვადაწყვეტ უზანზე. მათ შორის ისეთ აქტიულოკ ამოცანებზე, როგორც არის ტრანსპორტის პრობლემა, სადაც საკმაოდ სერიოზული სიმწვევებით შექმნილია, როგორც არის მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების სისტემის ვაჭრობების, ყრილობის მიერ დასახული სახალხო მეურნეობის დავალებისა და მართვის სრულყოფის ამოცანების რეალობის პრობლემები. მით შესაგებ კიდევ გვეძინება სერიოზული სკაბასი. მაგრამ სასურველი იქნება, რომ პარტიულმა და სამეურნეო ორგანოებმა ახლავდნენ აქტიულოკ მოპყვადნ ხელი. ღონისძიებანი მომხმარებელს, რომლებიც ხელი უნდა შეუწყვიტონ მუშაობის ამ დიდმნიშვნელოვან უბნებზე არსებული სიმწვევებისა და ნაკლებობების უმოკლეს ვაღებში დაძლევა.

რამდენიმე შენიშვნა, რომლებიც ეხება მუშაობას მომავალ, 1977 წელს.

როგორც უკვე მოვახსენებ, მიმდინარე წლის შედეგები გვიჩვენებს, რომ წინსვლა უფრო სწრაფად შეგვიძლია, ვიდრე გეგმით ვაჭრობა ვადავალისწინებულა. იმისათვის, რომ შექმნილი, საჭირო მარაგანებზე, კარგი გარანტია მთლიანად ხუთწლიანი შესრულებისათვის, 1977 წელს უფრო მაღალ მაჩვენებელს უნდა მივაღწიოთ, ყველაფერი ვიღონოთ, რომ ვადავარბოთ სავეგმო მოხანაზებს. რა თქმა უნდა, არა ეფექტიანობისა და ხარისხის საზიანოდ, არამედ უწინარეს ყოვლისა მათი ამაღლების საფუძველზე.

ამასთან დაკავშირებით უდიდესი მნიშვნელობა ენიჭება შემდგომ გეგმებს. მათს შემუშავებასა და განხორციელებას ვლინდება შრომითი კოლექტივების მიწრაფება კონკრეტული წელიწადი შეტანის ხუთწლიანი დავალებათა ვადავალ შესრულებაში, XXV ყრილობის მიერ დასახული ძირითადი ეკონომიკური პრობლემების ვადაცვობა.

აქ საქმიანობის ფართო ასპარეზი აქვთ სამეურნეო ორგანიზაციებს, პარტიულ, საბჭოთა, პროფესიონალურ და კომპარტორულ ორგანიზაციებსაც. თეორი და კვარტალური დავალებების ვადაცვობებით შესრულებას, მატერიალური და ფინანსური რესურსების, ნედლეულის, საბოთისა და ენერჯის მომჭირების რეჟიმის ვადაცვობების უნდა ისახებოდნენ მინიმალ სოციალისტური უზრუნველობა — შრომითი აქტიულობის ამაღლების, სამეურნეო ამოცანების წარმატებით შესრულების მძლავრი, ნაყიდი ბარეკტი.

1977 წელი — სკკ XXV ყრილობის ვადაწყვეტლებათა შესასრულებლად ჩვენი მუშაობის მეორე წელი — ღონისძიებანი ამით, რომ ქვეყანა აღნიშნავს დიდ ითხილას — დიდი აქტიულობის სოციალისტური რევოლუციის შესაძლო წლისათვის. (ტაში). ნება მიბოძეთ გამოეთქვა ჩვენი საერთო რწმენა, რომ მთელი ჩვენი ლენინური პარტია, მთელი ჩვენი ხალხი ამ სახელოვან დღეებს შეგვადგინდეს ახალი შრომითი მიღწევებით, ახალი შრომითი ენერჯით კომუნისტებისათვის ბრძოლის დიდი ფრონტის ყველა უბანზე. (ხანგრძლივი ტაში).

ახლა მე, ამხანაგებო, ნება მიბოძეთ შეგვის პარტიის საერთაშორისო საქმიანობის უფროს საკითხს. იგი მიმდინარეობს სკკ XXV ყრილობის ვადაწყვეტლებათა განხორციელების ნიშით. ყრილობის მიერ მიღებული შედეგებისა და საერთაშორისო თანამშრომლობისათვის, ხალხთა თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის შემდგომი ბრძოლის პროგრესის განხორციელება მაშინვე, დაუყოვნებლივ დაგვიყვით.

ისევე როგორც ყოველთვის, ცენტრალური კომიტეტის პოლიტიკური უპირველესი ყურადღებას უთმობს სოციალისტურ ქვეყნებთან მჭიდრო ურთიერთობის განვითარებას. კმაყოფილებით შეგვიძლია ვთქვათ, რომ განვლილი თვეები აღინიშნა შესანიშნავი წარმატებებით მსოფლიო სოციალიზმის პოზიციების შემდგომი განმტკიცების საქმეში.

მტკიცდება და წარმატებით ვითარდება სოციალისტურ სახელმწიფოთა დიდი თანამგობობა. სკკ XXV ყრილობამ მიაღწია შედეგებს მისკ ჩვენი ქვეყნებისა და პარტიების თანამშრომლობის, ამას ალარ ვავითარებ. სკკ XXV ყრილობის შემდეგ გამართულმა მთელი რიგი მძიმე პარტიების (ბულგარეთი, ჩეხოსლოვაკია, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკა, მონგოლეთი) ყრილობებმა, ისევე როგორც უნგრეთის, პოლონეთის, კუბის კომუნისტურ ყრილობებმა, რომლებიც რამდენადაც აღერ ვაიმართა, კვლავაც დადასტურებს ჩვენი ერთსულოვანი ოჯახის ურღვევი დიდობა ერთიანობა და პოლიტიკური შეკავშირება. აღხანაგ ჩვენთან იყო მონგოლეთის პარტიისა და მთავრობის დელეგაცია ამხანაგ ცენტრალის მეთაურობით. ჩვენ კარგი მოლაპარაკება მოვაწყვეთ, ხელი მოვაყვინეთ მთელი რიგი დიდმნიშვნელოვან შეთანხმებებს. ნოემბერში საბჭოთა კავშირში ველით პოლონეთის დელეგაციას ამხანაგ ვეგვიტის მეთაურობით. რუმინეთთან, მის კომუნისტურ პარტიასთან ჩვენი მეგობრობის განვითარებას ხელი შეუწყობს საბჭოთა კავშირში ამხანაგ ჩაუშესუსუს ვიზიტმა და მასთან ამხანაგურმა მოლაპარაკებამ.

კვლავ მნი მიიღი სოციალისტური ქვეყნების ეკონომიკური თანამშრომლობა. ეკონომიკური ურთიერთობების განვითარების საბჭოთა 30-ე სესიონზე წელს ზაფხულში მიღებული იყო დიდმნიშვნელოვანი ვადაწყვეტლებანი, კერძოდ, გრძელვადიანი მინიმუმბრივი პროგრამების — ნედლეულის, ენერჯეტიკული, სასურსათო და სხვა პროგრამების შემუშავების შესახებ; ერთი სიტყვით, სოციალისტური ეკონომიკური ინტეგრაციის ძაღებს იტარებს.

ამჯერად სესიის მუშაობაში მონაწილეობდნენ არა მარტო ეფესოვლები, არამედ ვიეტნამის, კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის, ლათსია და ანგოლის წარმომადგენლები. ეს მოწმობს ეკონომიკური ურთიერთობების განვითარების საბჭოთა ავტორიტეტის ზრდას, მისი ურთიერთობის ვადაცვობას.

ცენტრალური კომიტეტის პოლიტიკურს დღენადავ მკვიდრი კონტაქტები აქვს სოციალისტური ქვეყნების მძიმე პარტიების ხელმძღვანელებთან. ამ მხრივ მეც საკმაოდ ბევრი ვიმუშავე. ივინის დამლევს კომპარტიების ბერლინის კონფერენციის შესვლითავე სასარგებლო შეხვედრები, მათ შორის ამხ. ტრეკოსთან შეხვედრის ვადაც, მე, როგორც მოგვხსენებთ, ყირაში შეხვედრი და ვესსაბურე ამხანაგებს ბერეს, პუსას, ვრეკეს, ჩაუშესუსუს, ციგნინუსს, პანევიუს, კარას. ეს იყო საფუძველიანი, ნამდვილად ამხანაგური, გულახდილი

სუბური ჩვენი თანამშრომლობისა და ჩვენი ერთობლივი მოქმედების ბევრ შემდგომაროც საკითხზე.

საერთოდ წელს ყრიობის შემდგომობის სერია, თუ შეიძლება ასე თქვას, ყიდევ ერთი ეტაპი ვახდა ჩვენი მჭიდრო თანამშრომლობის განვითარებაში, ჩვენი ერთობლივი პარტიების შემდგომ შემუშავებაში. სკკ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტიკურმა მითონა ამ შეხვედრების დროს ვაწუღო მუშაობა. (ტაში). მოგლამ რიგმა პარტიებმა მიიღეს აგრეთვე სპეციალური ვადაწყვეტილებანი, რომლებშიც მალაღ შეუთავსებს აძლევენ მათ მნიშვნელობას.

ერთი სიტყვით, ამხანაგებო, ჩვენი სოციალისტური სახელმწიფოების შესანიშნავი თანამგობობის ცხოვრების მიზნად, სისხლსაცვე ცხოვრებით. ეს უდიდესი მნიშვნელობის ფაქტორია და ჩვენი ლენინური პარტია არ დაიშორებს ძალ-ღონეს, რათა კვლავაც ასე იყოს (ხანგრძლივი ტაში).

მეტად დიდი მნიშვნელობა აქვს იმას, რომ დამოკიდებული ვიქნებით ვაჭრობის განვითარებაში, იგი საკმაოდ მჭიდროდ უნდა უზრუნველყავდეს ვაჭრობის სოციალისტურ რესურსებსაც ახლა 50 მილიონზე მეტ მცხოვრებელს. მოსახლეობის რიგები იგი მსოფლიოს მესამე სოციალისტური სახელმწიფოა.

ვიეტნამი თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის, იმპერიალისტური აგრესიის წინააღმდეგ ვიზრუნობროლის დიდი ვადაცვლებით, მაღალი რევილუციური ავტორიტეტით ახლა მშვიდობისა და პროგრესის დიდმნიშვნელოვანი ფაქტორია ვახდა სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიაში, და საერთოდ აზიაში. ჩვენ მსოფლიო მშვიდობაში ვიქნებოდნენ ვეგობრების ისტორიულ ვადაცვობებს და ვუსურვებთ ახალ დიდ წარმატებებს! (ტაში).

დიდმნიშვნელოვანი მოვლენა ვახდა აგრეთვე ლათსიის პარტიული ძაღების გამარჯვება, ის, რომ ამ ქვეყნის მართლ-ვამდობას სათავეში ჩაუდგა მარქსისტულ-ლენინური სახალხო-რევილუციური პარტია. აიღეს რა ძალაუფლება თავიანთ ხელში, ამ ქვეყნის მშრომელებმა დაიწყეს ახალი ცხოვრების მშენებლობა. ამა წლის ვახანებულზე სსრ კავშირში ლათსიის პარტიისა და მთავრობის დელეგაციის ვიზიტმა და კარგმა ამხანაგურმა საუბარმა, რომელიც ამა წლის წინათ ვეკრულა მე და მხ. სუსლოვის მომე ლათსიის პარტიის გენერალურ მდიანთან ამხ. კოსონ ფომინთან, ცხადყო, რომ საბჭოთა კავშირ-ლათსიის მეგობრობას კარგი პერსპექტივები აქვს. ვფიქრობ, ამხანაგებო, ყველა საფუძველზე ვაჭვეს ვეჭვით, რომ ლათსიის სახით სოციალისტურ სახელმწიფოთა ოჯახს კიდევ ერთი ახალი წევრი შეემატა. (ტაში).

დამოუკიდებლო განვითარების გზა ვადაიშალა ლე. მკოკატული კამპონის წინაშე.

წინააღმდეგობით ცალკე დგას ჩინეთთან ჩვენი ურთიერთობის საკითხი. იქ მიმდინარეობს რთული საგარეო-პოლიტიკური პროცესები. ახლა ჯერ კიდევ მზლდა მიმდევრული კურსის, როგორც სკკ XXV ყრილობაზე აღინიშნა, „ჩინეთთან, ისევე როგორც სხვა ქვეყნებთან ურთიერთობაში, მტკიცედ ვახორციელებთ თანამშრომლობისა და ურთიერთობის სტრუქტურული მთლიანობის პატივისცემის, ერთიანობის საშინარ საქმეებში ჩაუბრუნების, მალის ვამოუყენებლობის პრინციპებს. ერთი სიტყვით, მზად ვართ მოვაყვაროთ ურთიერთობა ჩინეთთან მშვიდობიანი თანახმობის პრინციპებზე“. უფრო მეტიც, ჩვენი ყრილობაზე მკაფიოდ აღინიშნა, რომ ჩვენი ვართ სსრ კავშირისა და ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის ისეთი კეთილი ურთიერთობის აღდგენის მომხრები, რომელიც შესაძლებელია სოციალისტური ინტერნაციონალის პრინციპებს. მინდა ნახვამით აღვნიშნო, რომ ჩვენი აზრით, სსრ კავშირისა და ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის ურთიერთობაში არ არის ისეთი საკითხები, რომელთა ვადაცვობა არ შეიძლებოდნენ კეთილშეგობრობის სულსაყვრებით. ამ მიმართულებით ვიმოქმედებთ კვლავაც. საქმე იმაზე იქნება დამოკიდებული, თუ რა პოზიციას დაიკავებს მეორე მხარე.

რაც შეეხება საბჭოთა კავშირს, ჩინეთთან ურთიერთობის ვადაცვლებებისადმი მისწრაფება ჩვენი თანამდევრული კურსის, როგორც სკკ XXV ყრილობაზე აღინიშნა, „ჩინეთთან, ისევე როგორც სხვა ქვეყნებთან ურთიერთობაში, მტკიცედ ვახორციელებთ თანამშრომლობისა და ურთიერთობის სტრუქტურული მთლიანობის პატივისცემის, ერთიანობის საშინარ საქმეებში ჩაუბრუნების, მალის ვამოუყენებლობის პრინციპებს. ერთი სიტყვით, მზად ვართ მოვაყვაროთ ურთიერთობა ჩინეთთან მშვიდობიანი თანახმობის პრინციპებზე“. უფრო მეტიც, ჩვენი ყრილობაზე მკაფიოდ აღინიშნა, რომ ჩვენი ვართ სსრ კავშირისა და ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის ისეთი კეთილი ურთიერთობის აღდგენის მომხრები, რომელიც შესაძლებელია სოციალისტური ინტერნაციონალის პრინციპებს. მინდა ნახვამით აღვნიშნო, რომ ჩვენი აზრით, სსრ კავშირისა და ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის ურთიერთობაში არ არის ისეთი საკითხები, რომელთა ვადაცვობა არ შეიძლებოდნენ კეთილშეგობრობის სულსაყვრებით. ამ მიმართულებით ვიმოქმედებთ კვლავაც. საქმე იმაზე იქნება დამოკიდებული, თუ რა პოზიციას დაიკავებს მეორე მხარე.

რაც შეეხება ალბანეთთან ურთიერთობას, ჩვენ, როგორც ცნობილია, მზად ვართ ავღაღინოთ იგი და არა ვგვგონია, რომ ამ ქვეყანასთან რაიმე ობიექტური ფაქტორები ვადაცვობდნენ.

დიდი პოლიტიკური მნიშვნელობის ამბები მოხდა კოლონიური დამოკიდებულებისაგან განთავისუფლებული ქვეყნები. უწინარეს ყოვლისა უნდა შეგვხსოვდეს პარტიოტული ვადაცვობების უზრუნველყოფის იმპერიალისტური ინტერვენციებისა და შინაგანი რეპრესიის ძაღების წინააღმდეგ.

ანგოლის ხალხის ვიზრუნობრობის თანამგობობით მოვეყვარება და მხარი დავუჭირებს როგორც აფრიკის მთელ რიგამ პროგრესულად ქვეყნებს, ისე სოციალისტურ რესპუბლიკებში, მათ შორის საბჭოთა კავშირში, და, როგორც ცნობილია, კუბაშიც. ჩვენ უნდა ვართ დავა მხარეთ ანგოლური პარტიოტული სამართლიან ბრძოლის, ვამოყვინებურეთ მისი კანონიერი მთავრობის ოჯახისა და ამით ვადაცვობთ (ტაში).

ანგოლის ვადაცვობა შინაგანრეველი სტრუქტურული ვახდა აფრიკის კონტინენტზე პროგრესის ძაღებისათვის. ვაძლიერდა ხალხთა ბრძოლა ანგოლისა და რეპრესიის ისეთი ბასტიონების, მსოფლიო ინჰერალბანების ისეთი დამრეშების წინააღმდეგ, როგორც არის სამხრეთ აფრიკა და როდესაც. აფრიკის ანტიიმპერიალისტურ ძაღებს რწმენა შეემატა. ეს ჩვენი ვიგარქებით, როცა მის-კომპე წინა თვეებში მივლით აფრიკის დამოუკიდებელი ქვეყნების, ამ კონტინენტის ხალხთა თავისუფლებისა და პროგრესისათვის მეტაძლოთა მთელი რიგი ავტორიტეტის დელეგაციები.

საბჭოთა კავშირში სახალხო ანგოლის პრეზიდენტის ამხანაგ ნეტოს ამასწინანდლობა ვიზრტა კი მტკიცე საფუძველი ნაუყვარა ჩვენი ქვეყნების მეგობრობის შემდგომ განვითარებას და ვადაცვობებს. სსრ კავშირსა და ანგოლის შორის მეგობრობისა და თანამშრომლობის ხელშეკრულების დადება ახალი ნაბიჯია სოციალიზმის სამყაროსა და ახალგაზრდა ვათავისუფლებული სახელმწიფოების დიდი მეგობრობის განმტკიცების ვახზე. ეს მნიშვნელოვანი, დამაჭრებელი ნაბიჯია (ტაში).

ნყოფიერად ვითარდება ჩვენი ურთიერთობა აგრეთვე აფრიკის ახალგაზრდა რესპუბლიკასთან მოხმარებთან, რაც კვლავ დადასტურა ამ ზაფხულს სსრ კავშირში რესპუბლიკის პრეზიდენტის, ფრედიმოს თავაძლომარის ამხ. მამულის ჩამოსვლამ.

საგანგებოდ მინდა აღვნიშნო აგრეთვე, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს მეგობარი ინდიეთის მთავრობის მეთაურის ქალბატონ ინიდია განდის წლებადლო მოიგვიტის სსრ კავშირში. მასთან მოლაპარაკება კვლავ დადასტურა ჩვენი მეგობრობა ამ დიდ და მშვიდობიანო-ყვარ აზის სახელმწიფოთა მტკიცეობა და ღრმადება, ჩვენი თანამშრომლობა ვითარდება და დიდი სარგებლობა მოაქვს ორი ქვეყნის ხალხებისა და საყოველთაო მშვიდობისათვის. (ტაში).

ჩვენი აქტიური ღონისძიებანი სახელმწიფო-სამოსთათვის, რომ მხარი დავუჭირებთ ოკეანე, ყუბუკა და ლათინური ამერიკის განვითარებაში ქვეყნებს სსრ კავშირთან-მოთხოვნებს, როგორც არის თანამშრომლობისათვის საწყისებზე, საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობის ვადაცვობა, კაპიტალისტური სახელმწიფოების მიერ „მესამე სამყაროს“ უფრო სუსტი პარტიოტების ყველა ფორმის უკსალოტაციის მოსპობა. ამ დარგში ისევე როგორც ბევრ სხვა სფეროში, სოციალისტური და განვითარებადი ქვეყნების ინტერესები ერთიანდს ემატება.

რა თქმა უნდა, „მესამე სამყაროში“, ისევე როგორც საერთოდ ჩვენს პლანეტაზე ვარგებლობა პროგრესის ძაღებით, იმპერიალიზმის, კოლონიალიზმისა და აგრესიის წინააღმდეგ ხალხთა ბრძოლის მსოფლიო ფრონტის დიდმნიშვნელოვანი რგოლი ვახდა. ხანგრძლივი და ზოგჯერ, როგორც ეს ცნობილი ვახდა, მხელი განხილვის შედეგად კოლომბო მიღებულმა პოლიტიკური და ეკონომიკური პრობლემებისადმი მიძღვნილი დოკუმენტებმა დადასტურა, რომ მთლიანად მოემხრობლობის მოძრაობა პროგრესულ სასიათს ინარჩუნებს.

ამხანაგებო! XXV ყრილობამ დასახა ამო

ამხანაგ ლ. ი. ბ რ ე ნ ე ვ ი ს ს ი რ ვ ა

(დასასრული)

და უკანასკნელი თვეების მანძილზე ამ მიმართულებით ბევრი სასარგებლო რამ გაკეთდა. მაგალითად, ხელი მოეწყო ისეთი შეთანხმებები, რომლებიც საცხოვრობი შეესაბამება ტელისრეჟიმს მიღებული საბოლოო აქტის ფორმასა და შინაარსს. ესენია ათწლიანი შეთანხმება კანდალთან ეკონომიურა, სამარწყველო და მეცნიერულ-ტექნიკური თანამშრომლობის ხელშეწყობის შესახებ. შეთანხმება ამავე საკითხებზე კვირისათვის და პორტუგალიასთან, სამპოთა კავშირ-პორტუგალიის კულტურული თანამშრომლობის შეთანხმება, საფრანგეთთან შეთანხმება ატომური ძარბის შემთხვევითი ან არასანქცირებული გამოყენების თავიდან აცილების შესახებ, ენერჯტიკის, სამოქალაქო ავიაციისა და ავიამშენებლობის დარგში თანამშრომლობის შესახებ, ფინეთთან — ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალური უზრუნველყოფის დარგში. როგორც ვხედავთ, საქმე წინ მიდის. მთელი მსოფლიო ზრდას სსრ კავშირი მშვიდობისა და მშვიდობიანი თანამშრომლობის გზას ადგას, და მთელ-და მსოფლიოში უნდა იტოვდეს: ჩვენ კვლავაც ამ გზით ვეგლით (ტაშა).

მაგრამ, უნდა ვიღიაროთ, რომ ჩვენი ურთიერთობის განვითარება მთელ რიგ სახელმწიფოებთან — ბოლო დროს შეიქცინდა, თუმცა ეს ჩვენი ბრალი არ არის. ეს მნიშვნელოვანწილად გამოწვეულია იყო ზოგიერთი ქვეყანაში რთული საშინაო-პოლიტიკური ვითარებით, კერძოდ, ამერიკის შეერთებულ შტატებსა და გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკაში საპარტიო კამპანიებით. საკმარისია აღინიშნოს, რომ საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ურთიერთობის ისეთი დიდმნიშვნელოვანი საკითხი, როგორც არის ახალი გრძელვადიანი შეთანხმების მოზიარება შეტყობის სტრატეგიული შეთანხმების შეზღუდვის შესახებ, საქმე არსებობს შევარდნა, თუმცა ამ დოკუმენტის ძირითადი შინაარსი ჯერ კიდევ 1974 წლის დამოუკიდებელი შეთანხმებული უმაღლეს დონეზე.

ამერიკის მხარეს, რომელმაც ჯერ კიდევ მიმდინარე წლის მარტში მიიღო ჩვენი უკანასკნელი წინადადება დარჩენილ საკითხებზე, დღემდე არ გაუტია პასუხი. ამასთან გავარანობინებენ, რომ მიზეზი არჩევნების წინა ვითარების სირთულეებია. ჩვენ მხოლოდ სინაზულ გამოვლევებით, რომ ასე უდგებია საქმეს, რომელზეც დამოკიდებულია ორი დიდი ხალხის მშვიდობისა და უშიშროების განმტკიცება, და საერთოდ მსოფლიოს ვითარების გაჯანსაღება მრავალი წლით.

მაგრამ საერთოდ ამერიკის შეერთებულ შტატებთან ჩვენი ურთიერთობის განვითარება ჯერჯერობით პოზიტიურ მიმართულებას ინარჩუნებს. ამას უნდა დავიდაოთ ხელშეკრულება მშვიდობიანი მიზნით მიწისქვეშა ატომური აფეთქებითა შესახებ. ურთიერთგულსაყვლი თანამშრომლობა მიმდინარეობს მეცნიერებისა და ტექნიკის დარგში. საკმაოდ ფართო მასშტაბი მიენიჭა კულტურულ გაცვლას. თანდათან ფართოვდება ეკონომიური ურთიერთობა — ისეთ დამატებითა პირობებით, როგორც ამერიკის შეერთებული შტატების დისკრიმინაციულმა საკანონმდებლობამ შექმნა. რა თქმა უნდა, ეს დამატებები არ არის, ჩვენი ეკონომიური ურთიერთობის სულ სხვა გაჯანსაღებ მიეცემოდა.

საინტერესო კამპანიის დროს მეტრეკე კანდიდატებმა — პრეზიდენტმა ფორდმა და ჰაილენდმა კარტერმა — ბევრ-ჯერ გააკეთეს განცხადებანი საგარეო პოლიტიკის, სამპოთა კავშირთან ურთიერთობის საკითხებზე.

მაგრამ ამ განცხადებებს მეტწილად საკმაოდ ზოგადი და ხშირად ერთმანეთის საწინააღმდეგო ხასიათი აქვთ. საერთოდ ორივე პრეტენდენტი თითქოს საერთაშორისო-გლობალური მშვიდობის ხორმალურ-განვითარებას და სსრ კავშირთან კეთილ ურთიერთობის განვითარების მოზიარებას მთავარ მიზანს მთავარ მიზანად გვესმის. სხვაგვარი განცხადებებიც: მორიდებანი მშვიდობაში გამაღებელი შეთანხმებისათვის, „ძალის პოზიციის“ პოლიტიკის განხორციელებისათვის, სამპოთა კავშირის მიმართ ეგრეთ-წოდებული „მკაცრი კურსისათვის“ და სხვ.

და მიანიც, არჩევნების შემდეგ ვინც უნდა ჩაიღვდეს სათავეში ხელისუფლებას ვაშინგტონში, შეერთებულ შტატებში, ალბათ, ახარბიერებ უნდა გააქონოს მსოფლიოში ძალთა რეალურ თანაბრდობას, რომელმაც აძლულა ამერიკის მმართველი წრეებში სადალ შეფიქვანებითი ვითარება და უკანასკნელ წლებში დაიწყო სოციალისტების საყაროსთან შეთანხმება გზების ძიება. ყოველ შემთხვევაში ერთი რამ სრულიად ცხადი უნდა იყოს: შეერთებული შტატებთან ურთიერთობის დროს ურთიერთობის ხის, ახალი მსოფლიო ომის საფრთხის შესუსტების ჩვენი ხალხი უცდელი რჩება. (ტაშა).

ახლა ვილაპარაკოთ გერმანიის უედერაციულ რესპუბლიკასთან ურთიერთობის შესახებ. ამ ცოტა ხნის წინათ იქ გამოიარა ბუნდესტაგის მორიგი არჩევნები, საარჩევნო კამპანიის დროს შესამჩნევად გამოვლინდნენ ძალეები, რომლებიც მთავრდები „საღმოსავლეთო პოლიტიკას“ უტყვიან ანტიბლოკადის, ლამის აშკარა რეკლამისტული პოზიციებიდან. ამ სიტუაციაში ჩვენ საკმარისი მიგვაჩნია ვაგვიკეთოთ განცხადება გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის მიმართ ჩვენი პოლიტიკის ათაობაზე, რათა ყველაფერის ნათელი იყოს, როგორია სამპოთა კავშირის პოზიცია.

ომის დასასრულტრებლად, რომ ორივე მხარე მზად არის განავითაროს სსრ კავშირისა და გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის კეთილ ურთიერთობა, მე და კანცლერი მნიშვნელოვანი პოლიტიკური შეთანხმებით ფედერაციულ რესპუბლიკაში ჩემი მორიგი ვიზიტის შესახებ; ოის გამო გამოქვეყნდა მოკლე ცნობა.

თუმცა მთავრობის კოალიციის პოზიციები, შეგონრებული აღმოჩნდა, არჩევნებში მისმა გამარჯვებამ დადასტურდა, როგორც ჩვენ გვესმის, რომ გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის მოსახლეობის უმრავლესობა მშვიდობისა და დაძაბულობის შეწყვეტის, სოციალისტურ სახელმწიფოებთან ურთიერთობის შემდგომი გაუმჯობესების მომხრეა. ეს, როგორც ჩანს, ქმნის სსრ კავშირისა და გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ხელსაყვრელი ურთიერთობის ნორმალური განვითარების პირობებს. ჩვენი პოზიცია ნათელია: ჩვენ ამის მომხრე ვართ. წინააღმდეგობა წარმოადგენს ვითარება ჩვენი, მე ვიცი, მრავალმხრივი ურთიერთობა საფრანგეთთან, კერძოდ, საგარეო პოლიტიკის საკითხებშიც. თუმცა, რა თქმა უნდა, ყველა საერთაშორისო საქმეში სრულიად ახალ გეგმებს საერთო პოზიციები ამ ქვეყნის ხელმძღვანელობასთან.

გამორიცხული არ არის, რომ პრეზიდენტ ქისკარ დ, ისტინის მიწვევით, ვიზიტების გაცვლის დადგენილი პრაქტიკისამებრ, ახლო მომავალში კვლავ მომიხდეს საფრანგეთში ჩასვლა. ვფიქრობ, რომ ეს შესაძლებლობა მოგვეცემა ამა მარტო განვიხილოთ ორივე მხარისათვის საინტერესო საკითხები, არამედ იმპულსიც მივცეთ ახალ ინიციატივებს ორი დიდი ხალხის ტრადიციულ შეგობრულ თანამშრომლობაში.

იაპონიასთან, ჩვენს მეზობელთან და აზიის ერთ-ერთ უდიდეს სახელმწიფოსთან ურთიერთობის ჩვენ სერო-

ზულ მნიშვნელობას განიჭებდით და ვანიჭებთ. ყოველთვის შესაძლებელია და სასურველია მივგანძობ განვითარების იაპონიასთან ერთმანეთის პარტნიორობისა და ურთიერთგულსაყვლი საწყისებზე ფართო და მტკიცე ურთიერთობა, რომელიც კეთილშეგობრობის სულისკვეთებით ეჭვობრა გამსჭვალული. ეს, როგორც იცით, ბევრჯერ გვითქვამს, კერძოდ პარტიის XXV ყრილობაზეც.

უკანასკნელად შესაძლებლობა მქონდა გამოვთქვა ზოგიერთი მისაზრება ჩვენი ორი ქვეყნის ხანგრძლივი — ათო-ათეულობითი წლის — ეკონომიური თანამშრომლობის კონკრეტული პერსპექტივებზე, რაცა ამა წლის აგვისტოში ყირაში ვესაუბრა იაპონიის საქმიანი წრეების ავტორიტეტულ ლეულგაციას იაპონიის ეკონომიური ორგანიზაციათა ფედერაციის თავმჯდომარის ბატონო ლოკუს მეთაურობით.

იაპონელ თანამოსაუბრეთა რეაგირება და შემდგომი განმარტებანი ამ საუბრის გამო დადებითი იყო თვით იაპონიაში. აქ ერთხელ კიდევ დადასტურდა, რომ ჩვენი ორი ქვეყნის ფართო და მტკიცე ხელსაყვრელი ურთიერთობის განვითარებისათვის არსებობს სოლიდური საფუძველი (სახელდობრ, ამას აღსტურებს აქამდე არსებული პრაქტიკა). მაგრამ ჩვენ იღუპებენ არ ექმნით და ვიცით, რომ სამპოთა კავშირ-იაპონიის ნამდვილად კეთილ ურთიერთობას ჯერ კიდევ რთული ბრძოლა მოიწიოს. ეს კვლავ შეგვახსენა იაპონიის ხელისუფალთა მოქმედებამ ამასწინანდელი ინციდენტის დროს სამპოთა თვითმფრინავთან დაკავშირებით, რომელიც იაპონიაში დაჭრა. ფაქტები ყველასათვის ცნობილია. ჩვენ უკვე სრულიად ნათლად გამოვთქვით აზრი იაპონიის ამ მოქმედების შესახებ სამპოთა მთავრობის განცხადებებში და იაპონიის საგარეო საქმეთა მინისტრთან გრომეკოს საუბარში. აქ მინდა მხოლოდ ხაზგასმით აღვნიშნო, რომ იაპონიის ხელისუფალთა მოქმედებამ სერიოზული ჩრდილო მთავრა სამპოთა კავშირ-იაპონიის ურთიერთობის საერთო ატმოსფეროს. მან სამპოთა ადამიანებზე დაუკავა იმ განცხადებთა გულწრფელობაში, რომლებსაც ტოიოში აკეთებენ იმის თაობაზე, რომ კეთილი ურთიერთობა სურთ სსრ კავშირთან.

ამხანაგებო! ჩვენ გვინდა, რომ სახელმწიფოთა მშვიდობიანი თანამშრომლობა იყოს არა მარტო ორმხრივი, არამედ ევროპული სულ უფრო ფართო, მრავალმხრივი ხასიათი და ქმნიდეს მტკიცე მშვიდობის, თუ შეიძლება ასე ითქვას, ერთმანეთთან დამაკავშირებელ მატრიცა-სტრუქტურას. სწორედ ამას ისახავს მიზნად, კერძოდ, სამპოთა კავშირის წინადადებას ტრანსპორტის, ენერჯტიკის, გარემოს დაცვის პრობლემებზე საერთოდ ევროპის კონგრესების მოწვევის შესახებ.

საერთოდ ჰელსინკში მიღწეულ შეთანხმებათა განხორციელებისათვის მუშაობაში ახლა ათობით და ასობით პრაქტიკული საქმე განხდა. ისინი შესაძლოა ყოველთვის არ იყოს შესამჩნევ, მაგრამ ეს განსაკუთრებული მნიშვნელობის პრაქტიკული და სახელმწიფო მუშაობაა. და ჩვენ, სამპოთა ადამიანები, ვფასებთ ყველას მეცადინეობას, ვინც ამავე მიმართულებით მოქმედებს, რადგან ეს ჩვენი საერთო საქმე-ყოველი სამპოთა ადამიანისათვის ესოდენ ახლობელი მშვიდობის საქმეა. (ტაშა).

ევროპაში უფრო მშვიდი ვითარების შექმნისათვის სასარგებლო როლი შეასრულეს ეგრეთწოდებულმა ნდობის ღონისძიებებმა, რომლებიც ჩვენი ინიციატივით მოიწონა სრულიად ევროპის თათბარში. ეს არის პრაქტიკა, რაცა წინასწარ ატყობინებენ სხვა ქვეყნებს ამ მავალი დიდი სამხედრო მანევრების შესახებ და მანევრებზე იმეფევენ უტყობელ მეთვალყურეებს.

ჩვენ თანამშრომლებულ ვასურებთ პელსიკის საბოლოო აქტის იმ დებულებებისა, რომლებიც ეხება ხალხთა შორის კულტურული და სხვა კავშირურთიერთობის და კონტაქტების გაფართოებას, ინფორმაციის გაცვლას ეკონომიკურად. ჩვენ იმით ვებლძობვანობით, რომ დაძაბულობის შეწყვეტის პირობებში ასეთი კავშირურთიერთობისა და კონტაქტების განვითარება სავსებუნდობრივია, თუ, რა თქმა უნდა ზუსტად იქნება დაცული ერთმანეთის სუვერენიტეტის პატივისცემისა და სამხილო საქმეებში ჩუვერვლობის პრინციპები. სამპოთა კავშირთან ურთიერთობაში ამ პრინციპების დარღვევების, სამპოთა ხალხის, ჩვენი სოციალისტური წყობილების ინტერესების წინააღმდეგ მოქმედების ნებას კი ჩვენ, — უტყობად არ ვიცით, ბატონებო, — ვერავის ვერ მივცემთ. (ხანგრძლივი ტაშა).

ამასთან დაკავშირებით უნდა ითქვას, რომ დაძაბულობის შეწყვეტის პირობებში სულ უფრო მაღალი მოთხოვნები აქვს წყვეტილი ჩვენი იდეოლოგიური მუშაობას. ჩვენი პროპაგანდა — როგორც ქვეყნის შიგნით, ისე საზღვარგარეთაც ვხვალდა უნდა რეაგირებდეს მსოფლიოში მიმდინარე განვითარებებზე, გასაყვები და დაწარმებელი უნდა იყოს. ცენტრალურ კომპარტეზ იდეოლოგიური მუშაობის საკითხები კვლავაც ექმნება თავისი ყურადღების ცენტრში. ამასვე მოვინებოთ ყველა პარტიულ ორგანოსა და ორგანიზაციას.

ამხანაგებო! მტკიცე მშვიდობისათვის ბრძოლაში ახლა არა არის რა იმანე ღიდმნიშვნელოვანი ამოცანა, ვიდრე იმპერიალისტური სახელმწიფოების მიერ განაღებელი გამაღებელი შეიარაღების შეწყვეტა, განიარაღებაზე გადასვლა. საქმე ის არის, რომ სოციალურ ბრძოლებში დამარცხების, კოლერალის სამელობილოების და კარგვის, კაპიტალიზმისგან ახლა-ახალი ქვეყნების წამომორების, მსოფლიო სოციალიზმის წარმატებისა და ბურჟუაზიულ სახელმწიფოებში კომუნისტური პარტიების გავრცელების ზრდის პასუხად კაპიტალისტური სამყაროს გავრცელებული წრეები გამაღებით ახალენენ სამხედრო მზაობას, ბერავს სამხედრო ბიუჯეტებს, ქმნიან ახალი სახეობის შეიარაღებას, აშენებენ ბაზებს, აწყობენ სამხედრო დემონსტრაციებს. ამ „ძალის პოზიციაზე“ დაყრდნობით, იმპერიალიზმი იმედოვნებს შეიარაღების სხვა ქვეყნებისა და ხალხების მმართველობის შესაძლებლობა, რომელიც მას ხელიდან ეცლება.

გამაღებული შეიარაღების იმპერიალისტური სულისჩამდგმელები ცდილობენ, ასე ვთქვათ, ადვილრი ბაზა შეუქმნან თავიანთ პოლიტიკას და ამისათვის არავითარ საშუალებას არ თაკილობენ და მინცდამაინც არც ეწევენ მენტარულ ლოგავაზე ზრუნვას. რაცა შეიარაღებისათვის ახალი კრედიტების მიღება სწავიათ, ისინი პარლამენტარებას და საზოგადოებრიობას „სამპოთა კავშირის უპირატესი ძლიერებით“ ამინებენ, ხოლო რაცა სურთ ამომჩრეველები დაჯერდნ თავდაცვისათვის ვზრუნვათ, არწმუნებენ „დასავლეთის ბასოლუტურ სამხედრო უპირატესობაში“.

რაც შეეხება ჩვენს თავდაცვას, ჩვენ ზუსტად იმდენ ვზრუნავთ, რამდენიც საჭიროა სამპოთა კავშირის საიმეფო უშიშროებისათვის, მოძვე ქვეყნებთან ერთად სოციალისტური მონაპოვების დაცვისათვის, იმისათვის, რომ პოტენციური აგრესორები არ შეცდნენ და არ სცდონ

ორი დაპირისპირებული საზოგადოებრივი სისტემის სტორიულ დავის ძალით ვაიღვყვეთ თავიანთი სასარგებლოდ. კვლავაც მაღალ დონეზე ვცავდეს ქვეყნის შეიარაღებულ ძალეზე, რათა სამპოთა მეორეის მუდამ ჰქონდეთ თანამდებრივე იარაღი, რომელიც იძლეული ექნებოდა ანგარიში გაუწიონ იმპერიალისტებმა — ასეთია ჩვენი ვალი ხალხის წინაშე და წმინდად შევსლობაზეც.

ამავე დროს ჩვენი ყველაზე დიდი სურვილი ის არის, რომ ხასხარები, რომლებსაც ახლა სახალხო მფრინობას ვაცვებთ აუცილებლობის გამო, მშრომელთა ცხოვრების დონის ამაღლებას, აღმშენებლობის მიზნებს მოვანახლოვოთ. ჩვენ მზად ვართ თუნდაც ხვალვე დავეწყოთ განიარაღების ღონისძიებანი — ან დიდი, რადიკალური, ანდა დასაწყისისათვის თუნდაც ნაწილობრივი — ნამდვილად სამართლიანი ხელშეღვემის საფუძველზე. ჩვენ საქმეს არ შევწყვიტებთ!

მრავალი წლის წინათ ვ. ი. ლენინმა განიარაღებას „სოციალიზმის იდეალ“ უწოდა. მაშინ ჯერ არ იყო მილოტარისზმის ზრდის შეჩერების, მსოფლიო ომის საფრთხის თავიდან აცილების რეალური შესაძლებლობა. ახლა მდგომარეობა შეიცვალა. სოციალიზმისა და მშვიდობის ძალების ისეთი ვაგულა აქვთ, რომ მთელი კაცობრიობისათვის ამ კარდინალური ამოცანის გადაწყვეტა — თუნდაც თანდათანობით და ცალკეულ მონაკვეთებზე — შესაძლებელი ხდება. ამასთანავე კაპიტალისტურ სახელმწიფოთა მიმართულ წრეებშიც თანდათანობით იზრდება იმის შეგნება, რომ ატომურ საკუენში ახალი მსოფლიო ხიჯვა-ქულების განხლება იმდენადვე უპერსპექტივაოა, რამდენადვე დამლუბელი და დანამაღლებელია.

მშვიდობისმოყვარე ძალების ერთობლივი მეცადინეობით — ჩვენი ქვეყნის უიარესად აქტიური წილობით — უკანასკნელი წლებში არსებობს შედეგებს მივალწიეთ ახალი ატომური ომის საფრთხის შეწყვეტის საქმეში. დადებულია კონკრეტული, სავალდებულო სარათაშორისი ხელშეკრულებანი და შეთანხმებანი ისეთ საკითხებზე, როგორც არის ატომური იარაღის გამოყენების მნიშვნელოვანი ნაწილის შეწყვეტა, მსოფლიოში მისი შემდგომი გავრცელების წინააღმდეგ ღონისძიებანი განხორციელება, კოსმოსში, ზეცებისა და ოკეანეების ფსკერზე მისი განლაგების აკრძალვა, სამპოთა კავშირისა და შეერთებული შტატების მიერ სტრატეგიული შეიარაღების შეზღუდვა, ბაქტერიოლოგიური იარაღის აკრძალვა და ლევიდაცია. ეს ცული შედეგები როდია ისინი — აბათილებს სექტიკოსთა წუწუნს, რომლებიც ავხალებენ, განიარაღებისათვის ბრძოლა უშიდალ საქმეა. მაგრამ მიწვეულს განმტკიცება და შემდგომი განვითარება სურათა, რათა ეფექტიანად მოედოს ბოლო ახალ გამაღებულ შეიარაღებას.

ამხანაგებო, თქვენ ვასტყობთ თუ რა მწვეველ და პრინციპულად დასვა განიარაღების საკითხი ჩვენი პარტიის XXV ყრილობაზე. ყრილობის შემდეგ პოლიტბიუროს არაერთხელ უმსჯელია, თუ როგორ მიიჭებოდა ახალი იმპულსი ბოროლს ამ უშიშვნელოვანეს საქმისათვის. გადაწყდა, კერძოდ, მთელი რიგი კონკრეტული წინადადებანი შეგეტანა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ვენერაბელ სამაბლეის მორიგ სესიაზე.

სამპოთა კავშირმა წამოაყენა წინადადება — დაიღოს მსოფლიო ხელშეკრულება საერთაშორისო ურთიერთობებში ძალის გამოუყენებლობის შესახებ. ეს დოქუმენტი სფუფილად დაახასიათეს ვაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ვენერაბელ სამაბლეის სესიაზე. აქ მხოლოდ ის მინდა აღვნიშნო, რომ ძალის გამოყენება სამპოთა ჩვენი პრაქტიკაში მოიცავს სახელმწიფოთა შორის ურთიერთობას, ამასთან არ ეხება ხალხთა სოციალური და ეროვნული განათავსებულებისათვის ბრძოლის ხელშეუვალ უფლებას. ამ ორ სფეროს ჩვენ ზუსტად ვანსაზღვრავთ.

სსრ კავშირმა ვაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში განსახილველად წარადგინა აგრეთვე დიდი კომპლექსური დოქუმენტი — მემორანდუმი, რომელიც შეიცავს ამაყმად ყველაზე აქტუალურ განიარაღების ღონისძიებათა ფართო, ყოველმხრივ პროგნოზას.

ერთი სიტყვით, ჩვენი ქვეყანა მთელი მსოფლიოს წინაშე ვამოყვება განიარაღების კონკრეტული პროგნოზით. ეს პროგნოზა რაც შეიძლება უფრო რეალისტური რომ გავხადოთ, მასში შეტანილია ახალი არსებითი ელემენტები, ვათავალწინებულა ბევრი სახელმწიფოს შეხედულებანი მთელ რიგ საკითხებზე, რა თქმა უნდა, ჩვენი უშიშროების ინტერესებისათვის ზიანის მიუყენებლად. ჩვენ ვადავართ აგრეთვე მოქნილ პოზიციას იმ თვალსაზრისითაც, რომ მზად ვართ დავეწყოთ ან პროგნოზით ვათავალწინებულა ერთბაშად ყველა ღონისძიების განხორციელება ან ვერჯერობით მხოლოდ ზოგიერთისა, და თანდათანობით განვხორციელოთ ისინი.

განიარაღება უკლებლივ ყველა სახელმწიფოს საერთო საქმე უნდა ვახსოვ. ამ მიზნის ემსახურება ჩვენი წინადადებანი განიარაღების მსოფლიო კონფერენციის მოწვევის შესახებ. ან, როგორც პირველ ხანებში ამ მიმართულებით გადადგმული ნაბიჯი, — ვაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ვენერაბელი სამაბლეის სეციული სესიის მოწვევის შესახებ.

სამპოთა კავშირის ახალი ინიციატივები ვაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში გულსხმიანად შეხვდა და მხარს დაუჭირა თითხით სახელმწიფომ და ფართო მშვიდობისმოყვარე საზოგადოებრიობამ. ჩვენ ეს ვგვაბრებს. ეს შთავაგონებს ქვეყნულ მტკიცე მშვიდობის საკეთილდღეოდ ახალი მეცადინეობისათვის (ხანგრძლივი ტაშა).

სავანებოდ მინდა აღვნიშნო, რომ სამპოთა კავშირის კვლავინდებურად ერთ-ერთ უშიშვნელოვანეს ამოცანად მიიჩნია ცენტრალურ ევროპაში შეიარაღებული ძალებისა და შეიარაღების შექმნების შესახებ ვენის მოლაპარაკებულ წარმატების მიღწევა. ჩვენ იქ ვთავაზობთ კონკრეტულ ვადაწყვეტილებებს, რომლებსაც მოკვედდა ევროპაში დაპირისპირებულ სამხედრო ძალების შექმნისა, ამასთან არც ერთი მხარე არ იზარალებდა. მზად ვართ ვანივილიოთ შემხედრი წინადადებანიც, რომლებიც იფიქრებოდა უდიდეს საფუძველად. მზად ვართ შემდგომი ერთობლივი კონსტრუქციული (სწორედ კონსტრუქციული, პატოსანი და არა ცალმხრივი სარგებლობისათვის განიხილო) ძიებისათვის, მზად ვართ მოვალეობა ვაწარმოოთ ჩვენს პარტიობრებთან ნებისმიერ დონეზე და თვით უმაღლეს დონეზეც.

ძვირფასო ამხანაგებო! თუ შეიძლება ერთბაშად, რასაც საერთაშორისო საქმეებში მივალწიეთ, ალლი გულთ შევედობა ვთქვათ: სხვა სოციალისტურ-სახელმწიფოებთან და ყველა მშვიდობისმოყვარე, რეალისტურად მოაზროვნე ძალებს მხარდაჭერით ჩვენს მიერ განხორციელებულ ღონისძიებათა შედეგად შევცდობთ შეგვენდებანი ატომური ომის საფრთხი, მშვიდობა უფრო საიმედო, უფრო მტკიცე გავგვხადა. (ხანგრძლივი ტაშა).

ისეთი შედეგები, ამხანაგებო, ყველას ვგვახარებს, გე-

მაყება და ეს შედეგი სრულყოფილ მთავრად კომუნისტური ბრძოლისათვის (ტაშა).
დასასრულ ნება მიპოვებთ ნათლად შეგვიხსენიოთ კომუნისტური ბრძოლისათვის საკმაოდ.

უწინარეს ყოველის უნდა აღვნიშნო, რომ მთელი რიგი კაპიტალისტური ქვეყნების კომპარტიები შეუპოვარ კლასობრივ ბრძოლაში ამ ბოლო ხანის დიდი წარმატებანი მოიპოვეს. მათ ვაფთხართოვს მასობრივი ბაზა, განხორციელებული ავტორიტეტი, ვაიხარდა მათი წინა პოლიტიკურ ცხოვრებაში.
დღეს ექვსი დიდი კაპიტალისტური სახელმწიფოდან სამში — საფრანგეთში, იტალიასა და იაპონიაში — მოქმედებენ მასობრივი კომპარტიები რომლებსაც არჩევნებში მთლიანად ხმას აძლევს 20 მილიონზე მეტი ამომრჩეველი. იტალიის კომპარტიამ უკანასკნელი არჩევნების შედეგად ისეთი პოზიციები დაიკავა, რომ ახლა მისი მონაწილეობის მიუღებლად არსებობდა ვერ გადაწყვიდება სახელმწიფო ცხოვრების ანტიკური დიდი საფრთხი. საფრანგეთში კომუნისტთა კავშირი სოციალისტებთან და სხვა მემარცხენე ძალებთან ერთად ქვეყნის პოლიტიკური ცხოვრების საფუძველად აღიარებული მნიშვნელოვანი ფაქტორია ვახდა. პორტუგალიული კომუნისტები მრავალი ათწლეულის მანძილზე ფაშისტური ტერორის შემდეგ არა თუ გამოვიდნენ აშკარა პოლიტიკურ ასპარეზზე, არამედ ქვეყანაში ერთ-ერთ ყველაზე აქტიურ და ვაგუნენიან პარტიად იქცნენ. იატაკქვეშითიდან ვამოიღის ესპანეთის კომპარტიაც. იზრდება მისი ავტორიტეტი. მნიშვნელოვანი პოლიტიკური წინა აქვთ თავიანთ ქვეყნებში ინდოეთის, ფინეთის, იაპონიის, ლათინური ამერიკის ზოგიერთი ქვეყნის კომპარტიებს.

ამრიგად, მსოფლიოში სოციალიზმისა და ეროვნული განთავისუფლების ძალების მოზიციების განმტკიცების პირობებში კომუნისტური ბრძოლა თვალსაჩინო წარმოდგენას აძლევს. ჩვენ, ბუნებრივად, სულთა და გულთ მივესალმებით ამას (ტაშა).

მაგრამ იმპერიალისტური სხვანაირად რეაგირებენ განთავისუფლების ძალების მოზიციების განმტკიცების პირობებში კომუნისტური ბრძოლა თვალსაჩინო წარმოდგენას აძლევს. ჩვენ, ბუნებრივად, სულთა და გულთ მივესალმებით ამას (ტაშა).
მაგრამ იმპერიალისტური სხვანაირად რეაგირებენ განთავისუფლების ძალების მოზიციების განმტკიცების პირობებში კომუნისტური ბრძოლა თვალსაჩინო წარმოდგენას აძლევს. ჩვენ, ბუნებრივად, სულთა და გულთ მივესალმებით ამას (ტაშა).

უკანასკნელი დროის მნიშვნელოვანი მოვლენა იყო ზაფხულში ევროპის კომუნისტური და მუშათა პარტიების ბრძოლის კონფერენციის მოწვევა. მის მოზიარებას ბევრი დრო დასჭირდა. უნდა შეგვეხსენებოდნენ 29 პარტიის აზრი მთელ რიგ დიდმნიშვნელოვან პრობლემებზე და შევანახებულეიყავით საბოლოო დოქუმენტის პროექტის შესახებ.

მაგრამ გულმოდინე კოლექტიური მუშაობამ ნაყოფი გამოიღო. კონფერენციამ ევროპის კომუნისტთა კლასობრივი სოლიდარობისა და მშურა ურთიერთობის მიღწევის, კონკრეტულ შედეგების, თანამშრომლობის განმტკიცებისათვის, სოციალური პროგრესისათვის ერთობლივი ზრუნვის სულისკვეთებით ჩაიარა.

კონფერენციაში მონაწილეობდა ევროპის ყველა კომუნისტური პარტია (გარდა ალბანეთისა), და საბოლოო დოქუმენტი ერთსულოვნად იყო მიღებული.

ბერლინის კონფერენციის მონაწილეოვა გამოსვლები განსაკუთრებით იყო მშვიდობისა და სოციალისტებისათ